

Svar på skriftligt spörsmål om främjande av sexuella minoriteters och könsminoriteters rättigheter

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 226/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Elisa Gebhard / sd m.fl.:

Hur ämnar Finland säkerställa att Finland fortsätter att främja sexuella minoriteters och könsminoriteters rättigheter i världen både politiskt och genom ekonomiskt stöd?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Finland verkar aktivt och initiativrikt i olika forum för att försvara mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet mellan könen och rättsstaten. Som en del av denna verksamhet arbetar Finland för sexuella minoriteters och könsminoriteters rättigheter. Linjen har slagits fast bland annat i statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelse samt i statsrådets redogörelse om internationella ekonomiska relationer och utvecklingssamarbete, som lämnades till riksdagen 2024. I den människorättspolitiska verksamheten i Finland betonas stödet till det civila samhället och till människorättsförsvarare.

Hotet mot de mänskliga rättigheterna och det regelbaserade internationella systemet visar sig som en strävan att förhindra att minoriteters rättigheter tillgodoses. De globala strömningarna för att inskränka LGBTI-personernas rättigheter och verksamhetsförutsättningarna för aktörer som främjar regnbågsrättigheterna väcker oro. Finland följer situationen nogsamt och för kontinuerliga diskussioner om situationen i en EU-kontext samt med andra länder och organisationsaktörer.

Finland arbetar för frågor som berör sexuell läggning och könsidentitet i FN-forumen. Prioriteringen för Finland är att förnya mandatet för FN:s oberoende expert som följer temat under 59:e sessionen i FN:s råd för mänskliga rättigheter sommaren 2025.

Våren 2024 lämnade Finland in den första resolutionen om diskriminering och våld som riktas mot interkönade personer till FN:s råd för mänskliga rättigheter. Initiativet, som antogs i rådet, lades fram i samarbete med Australien, Chile och Sydafrika. Landsgruppen har lyft fram ämnet också på ett sidoevenemang och via en gemensam förklaring. Diskussionen fortsätter hösten 2025 under den 60:e sessionen i rådet för mänskliga rättigheter, där kontoret för FN:s högkommissarie för de mänskliga rättigheterna (OHCHR) presenterar en rapport om ämnet.

Finland lyfter fram sexuella minoriteters och könsminoriteters rättigheter även i andra internationella forum, såsom FN:s generalförsamling, Europarådet och OSSE, vars ordförandeland Finland är för närvarande. Finland deltar regelbundet också i landsspecifika utlåtanden från landsgruppen Equal Rights Coalition (ERC) och samordnar verksamheten i ERC:s olika arbetsgrupper. Finland påverkar globalt på olika sätt via ambassader och beskickningar bland annat genom att delta i stationeringsländernas Pride-utlåtanden och evenemang.

Det behövs också ekonomiskt stöd för att trygga regnbågsrättigheterna. Den internationella paraplyorganisationen ILGA World, som driver sexuella minoriteters och könsminoriteters rättigheter, är en av Finlands partner bland de internationella människorättsorganisationerna 2025–26. Den verksamhet som ILGA och dess nätverk bedriver i utvecklingsländerna stöds med sammanlagt 800 000 euro från anslagen för utvecklingssamarbete. Finland finansierar också finländska medborgarorganisationers arbete för att främja sexuella minoriteters och könsminoriteters rättigheter. Dessutom deltar Finland i diskussionerna om hur det finansieringsunderskott som USA och andra finansierare som drar sig tillbaka ger upphov till inverkar på organisationernas verksamhet.

Regnbågsrättigheterna främjas också genom nordiskt samarbete. Lgbti-samarbetet infördes som ett officiellt samarbetsområde i Nordiska ministerrådet 2020. Hösten 2024 förband sig de nordiska jämställdhetsministrarna till det gemensamma programmet Pushing for Progress, som man genomför 2025–2027 genom att mobilisera nationellt, regionalt och globalt stöd för att främja jämställdhet och lgbti-rättigheter. Teman för samarbetet under Finlands ordförandeskapsperiod 2025 är till exempel lgbti-personernas välmående samt att svara på anti-genderrörelsen som motverkar jämställdhet.

Sexuella minoriteters och könsminoriteters rättigheter har synts i stor omfattning på nordiska evenemang som har ordnats under Finlands ledning, till exempel under FN:s kvinnokommissions session (CSW) i New York, där de har väckt stort intresse bland länder som har förbundit sig till att stödja jämställdhet och bland andra aktörer. Arbetet fortsätter under de kommande åren.

Det nordiska samarbetet består också av ekonomiskt stöd. Finland stödjer via ministerrådet det forsknings- och påverkansarbete som rör könsminoriteter och sexuella minoriteter vid Nordisk information för kunskap om kön NIKK och finansierar projektverksamhet från den nordiska lgbti-fonden. Under ordförandeskapsåret stöds åtgärder i enlighet med temaområdena, såsom ett samnordiskt seminarium om praxis för offentlig insamling av befolkningsdata om lgbti-personer.

Helsingfors 10.7.2025

Minister Sanni Grahn-Laasonen